

LIETUVOS ATMINTINOS DATOS

Kiekviena šalis turi atmintinų dienų kalendorių. Atmintina diena yra reikšminga, susijusi su esminiais Lietuvos valstybingumo kūrimo ir įtvirtinimo faktais ir (ar) įvykiais, visuotinių vertybių propagavimu, kultūros ir gyvosios istorijos išsaugojimu.

1. Užpildyk lentelę. Greta datos parašyk, kam skirta atmintina diena.

Data	Kam skirta
Sausio 1-oji	
Sausio 13-oji	
Vasario 16-oji	
Kovo 11-oji	
Kovo 29-oji	
Gegužės 1-oji	
Gegužės 3-ioji	
Gegužės 9-oji	
Gegužės 14-oji	
Birželio 1-oji	
Birželio 14-oji	
Birželio 15-oji	
Liepos 6-oji	
Liepos 15-oji	
Rugpjūčio 15-oji	
Rugpjūčio 23-ioji	
Rugsėjo 1-oji	
Rugsėjo 8-oji	
Spalio 25-oji	
Lapkričio 2-oji	
Lapkričio 23-ioji	
Gruodžio 10-oji	
Gruodžio 25-oji	

2. Skirtingomis spalvomis pažymėk datas: **a)** – susijusias su Lietuvos istorijos įvykiais, **23 taškai**
b) – krikščioniškas šventes, **c)** – susijusias su tarptautinėmis šventėmis.

ŽYMAUSIOS XIX a.–XX a. PRADŽIOS ASMENYBĖS

Po trumpais biografijų aprašymais įrašyk vieną iš išvardytų asmenybių:

Motiejus Valančius, Antanas Baranauskas, Antanas Mackevičius, Jurgis Bielinis, Vincas Kudirka, Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Jonas Jablonskis, Jonas Basanavičius, Simonas Daukantas.

1793 m. spalio 28 d. Kalviuose – 1864 m. gruodžio 6 d. Paplėje. Pirmasis istorikas, rašęs apie Lietuvos istoriją lietuvių kalba, tautinio sąjūdžio ideologas. Svarbiausi veikalai: „Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių“, „Istorija žemaitiška“, „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių“, „Pasakojimas apie veikalus lietuvių tautos senovėje“.

1

1851 m. lapkričio 23 d. Ožkabaliuose – 1927 m. vasario 16 d. Vilniuje. Lietuvių tautinio sąjūdžio ideologas, pirmojo nelegalaus tautinio atgimimo laikraščio „Aušra“ (1883 m.) įkūrėjas ir redaktorius. Buvo vienas iš 1905 m. vykusio Lietuvių suvažiavimo – Vilniaus Didžiojo Seimo – iniciatorių, vadovavo jo organizaciniam komitetui.

2

1828 m. birželio 26 d. netoli Tytuvėnų – 1863 m. gruodžio 28 d. Kaune. Kunigas. Vienas iš 1863 m. sukilimo vadų. 1863 m. pradžioje suorganizavo apie 250 sukilėlių būrį; kovo 8 d. Paberžės bažnyčioje perskaitė sukilimo manifestą, paskelbė atvirą kovą vienvaldystei. Su savo būriu vienas pirmųjų Lietuvoje pradėjo sukilimą.

3

1858 m. gruodžio 31 d. Paežeriuose – 1899 m. lapkričio 16 d. Naumiestyje. Vienas iš lietuvių tautinio sąjūdžio ideologų, Lietuvos himno (Tautiškos giesmės) autorius. 1889–1905 m. suorganizavo „Varpo“, nelegalaus laikraščio lietuvių kalba, leidimą. Buvo laikraščio idėjinis vadovas, su pertraukomis jį redagavo.

4

1846 m. kovo 16 d. Purviškiuose – 1918 m. sausio 18 d. Purviškiuose. Sukūrė lietuvių nelegalios spaudos platinimo tinklą, apimančį daugiausia Vidurio ir Rytų Lietuvą bei Latviją. Slaptąsias lietuviškas mokyklas aprūpindavo vadovėliais. Bendradarbiavo „Aušroje“ ir „Varpe“.

5

1875 m. rugsėjo 22 d. Varėnoje – 1911 m. balandžio 10 d. Pustelnike, netoli Varšuvos. Įžymus dailininkas, kompozitorius. Jo kūryba turėjo didelę įtaką tolesnei lietuvių profesionaliojo meno raidai.

6

1801 m. vasario 28 d. Nasrėnuose – 1875 m. gegužės 29 d. Kaune. Lietuvių tautinio atgimimo pradininkas. Varnių kunigų seminarijos rektorius (1845–1850 m.), Žemaičių vyskupas (1850 m.). Steigė paprines mokyklas, kuriose mokytą lietuvių kalba. Organizavo Blaivybės sąjūdį. Uždraudus lietuvišką spaudą, rūpinosi lietuviškų raštų leidimu Prūsijoje ir jų platinimu Lietuvoje.

7

1835 m. sausio 17 d. Anykščiuose – 1902 m. lapkričio 26 d. Seinuose. Svarbiausius poezijos kūrinius parašė 1857–1863 m. Reikšmingiausias kūrinys – romantinė poema „Anykščių šilelis“. Sudarė pirmąją lietuvių kalbos tarmių klasifikaciją („Pastabos apie lietuvių kalbą ir žodyną“), sukaupe tarminės medžiagos. 1866–1884 m. Kauno kunigų seminarijos profesorius, nuo 1885 m. – Žemaičių vyskupas.

8

1860 m. gruodžio 30 d. Kubilėnuose – 1930 m. vasario 23 d. Kaune. Lietuvių bendrinės kalbos normintojas ir ugdytojas. 1901 m. Tilžėje Petro Kriaušaičio slapyvardžiu išspausdinta jo parengta „Lietuviškos kalbos gramatika“, kurioje buvo išdėstyta lietuvių kalbos norminimo programa.

9

9 taškai

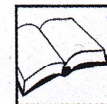
TEISINGA AR KLAIDINGA? TARPUKARIO LIETUVOS MIESTO KASDIENYBĖ

1. Atidžiai įsiziūrėk į piešinį ir jame pažymėk istorinio laikotarpio (tarpukario) neatitinkančius objektus.
2. Parašyk trumpą pasakojimą „Gyvenimas tarpukario Lietuvos mieste“.

2 taškai

PARTIZANINIS KARAS LIETUVOJE

Išnagrinėk rašytinį šaltinį. Atsakyk į klausimus ir atlik užduotis.

Iš Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės „Geležinio Vilko“ grupės partizano Liongino Baliukevičiaus-Dzūko dienoraščio (1948 metų rugpjūčio 20 diena):

„... Mūsų tikslas yra išlaikyti partizaninį judėjimą tokį, kad apie jį galėtų atsiliiepti tik su pagarba. Gaila, kad vis dar atsiranda dėmių, tamsių dėmių, kurios mus juodina. Tas, kuris gerai pažįsta Lietuvą, jos būdą, jos kančias – tas supras ir mus. Mes taip daug kartais kenčiame. Žmogus nesi geležinis (ir geležis per trumpą laiką surūdija, sutrupa) ir todėl kartais pradedi dvejoti, argi neišsėks mūsų jėgos? Kas iš tos Lietuvos, jeigu ji nustos geriausias savo dalies (turiu galvoje ne tik partizanus)? Kas bus iš jos, jeigu atėjus lemiamam momentui, nebus kam jos prikelti, išgydyti? ... Gal vėl atsiras smulkūs žmogeliai su savo politiniais „kromeliais“, su savo politinėmis rietenomis, pradės mus auklėti su devizu: „Tas nevertas laisvės, kas negina jos“... Liūdna tai pasaka, o jos galo dar nematyti.“⁴

1. Nurodyk pagrindinę partizano dienoraščio ištraukos mintį.

2. Kokį svarbų partizaninio judėjimo tikslą nurodo teksto autorius?

3. Apie kokias galimas „tamsias dėmes“ kalba šaltinio autorius?

4. Kokios partizaninio judėjimo dalyvio emocijos bei jausmai atskleidžiami dienoraščio ištraukoje? Kokios aplinkybės juos galėjo sukelti?

5. Trumpai nurodyk partizaninio karo Lietuvoje baigtį.

6. Iš šių dienų pozicijų įvertink partizano abejonių dėl Lietuvos ateities pagrįstumą. Kokias svarbiausias politines, tautines bei moralines problemas kelia autorius?

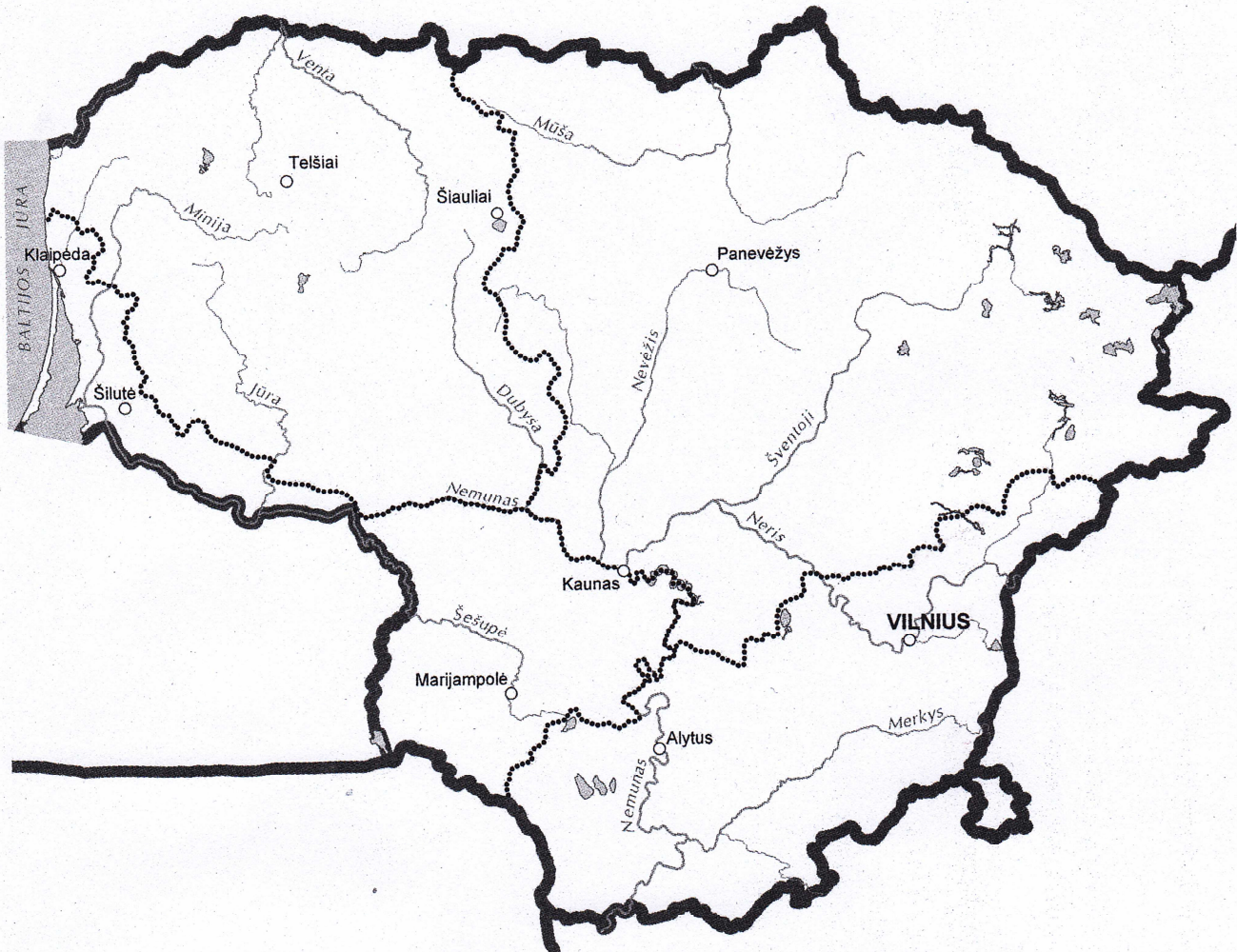
6 taškai

LIUVOS ETNOGRAFINIAI REGIONAI

1. Žemėlapyje pasirinktomis spalvomis nuspalvink skirtingų Lietuvos etnografinių regionų teritorijas ir įrašyk jų pavadinimus.
2. Žemėlapyje rodyklėmis priskirk sąvokas prie atitinkamų regionų:

KRIKŠTAS, STUBA, KASTINYS, KURĖNAS, TROBA, VĖTRUNGĖ, PIRKIA

3. Nustatyk, kuriam etnografiniam regionui priklauso tavo gyvenamoji vieta. Trumpai aprašyk savo etnografinį regioną.

3 taškai

LITUOVOS RESPUBLIKOS POLITINĖ SISTEMA

Reikiamose vietose įrašyk trūkstamą informaciją.

Prezidentas renkamas _____ metų kadencijai ne daugiau kaip _____ kartus iš eilės.

Dabartinis Prezidentas:

Vyriausybę sudaro:

Ministras _____, _____ ministrų.

Dabartinis Ministras Pirmininkas:

Seimą sudaro _____ narys, renkamas _____ metų kadencijai.

Dabartinis Seimo Pirmininkas:

_____ *švietimo ir mokslo* ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

_____ ministerija

4 taškai

LIETUVOS ISTORIJA MENE

Svarbūs Lietuvos istorijos įvykiai ar asmenybės gali būti jamžintos ne tik istoriniuose veikaluose, bet ir mene: literatūroje, dailėje, teatro pastatymuose, kine.

Pasidomėk, kurie Lietuvos istorijos įvykiai bei asmenybės sulaukė meno kūrėjų didžiausio dėmesio, ir rask konkrečių pavyzdžių. Užpildyk lentelę: nurodyk kūrinių pavadinimus, kūrėjų vardus ir pavardes, sukūrimo metus.

5 taškai

Įvykis/asmenybė	Literatūra	Dailė	Teatras	Kinas
<i>Mindaugas</i>	<i>J. Marcinkevičiaus drama-poema „Mindaugas“ (1968 m.)</i>			